

Bilag til bet. o. lovf. vedr. råstoffer

forslaget har til formål at sikre, at råstofindvindingen gennemføres under større hensyntagen til naturværdierne i havet og på havbunden. Der ligger således miljømæssige hensyn til grund for lovudkastet.

Under disse omstændigheder må det efter Justitsministeriets opfattelse antages, at grundlovens § 73 næppe er til hinder for, at der – ud over, hvad der kunne være gennemført allerede på det gældende retsgrundlag, jf. pkt. 5.2.3 – foretages begrænsninger i forhold til de gældende tilladelser, som ikke på væsentlig måde griber forringende ind i indehavernes erhvervsudøvelse. Sådanne indgreb må efter Justitsministeriets opfattelse betragtes som en erstatningsfri regulering af erhvervets forhold.

5.2.5. Justitsministeriet har forstået, at de begrænsninger i forhold til de gældende efterforsknings- og indvindingstilladelser, som der i praksis vil blive tale om under overgangsordningen, i det væsentlige må antages at kunne være gennemført allerede på det gældende retsgrundlag. I det omfang, dette er tilfældet, vil der som anført ikke være tale om ekspropriation, jf. pkt. 5.2.3.

Tilfælde, hvor der *herudover* måtte blive tale om at gøre væsentlige begrænsninger i adgangen til at udnytte de gældende tilladelser (uden at der i realiteten er tale om en tilbagekaldelse af disse), er ikke omfattet af bemærkningerne under pkt. 5.2.3 og 5.2.4. I sådanne tilfælde kan spørgsmålet om ekspropriation efter omstændighederne give anledning til tvivl.

Ved bedømmelsen heraf må det på den ene side tages i betragtning, at det i de enkelte love er bestemt, at de gældende tilladelser som udgangspunkt består, indtil de med 10 års varsel måtte blive tilbagekaldt. På den anden side må det også indgå i overvejelserne, at tungtvejende, almene miljømæssige hensyn kan gøre det påkrævet at foretage indskrænkninger i mulighederne for at efterforske og indvinde råstoffer på søterritoriet og på kontinentalsoklen. Herudover må det navnlig indgå i vurderingen, med hvilken økonomisk intensitet de berørte tilladelsesindehavere bliver ramt, og om enkelte af disse – f.eks. som følge af nyligt foretagne investeringer i indvindingsmateriale m.v. – bliver ramt vilkårligt eller atypisk hårdt i forhold til de øvrige indehavere.

Spørgsmålet om, hvorvidt der i de her omhandlede tilfælde foreligger ekspropriation,

må således afgøres på grundlag af en samlet afvejning af de nævnte hensyn. Bliver udfaldet af disse overvejelser, at der er tale om ekspropriation, må problemet løses ved, at der i medfør af bestemmelsen i lovudkastets § 20 meddeles tilladelse til efterforskning og indvinding i andre områder end dem, der er udlagt i overgangsbekendtgørelserne. Denne mulighed er forudsat i bemærkningerne til lovudkastet (sidste afsnit i bemærkningerne til § 22, jf. ovenfor pkt. 3.2.).

Da Justitsministeriet som nævnt har forstået, at de ekspropriationsretlige spørgsmål i det væsentlige må antages at kunne løses allerede på grundlag af de under pkt. 5.2.3 (og 5.2.4) anførte synspunkter, finder Justitsministeriet ikke tilstrækkelig anledning til at komme nærmere ind på, hvor grænsen mellem ekspropriation og erstatningsfri regulering i eventuelle tvivlstilfælde må antages at gå.

Det tilføjes, at de begrænsninger, som grundlovens § 73 efter det anførte sætter for administrationen af den skitserede ordning, alene gælder inden for det tilbagekaldelsesvarsel, der er fastsat i lovgivningen. Det vil for stenfiskeriets vedkommende sige indtil den 1. juli 1999 og for ral- og sandsugningens vedkommende indtil den 31. december 2006. Det bemærkes herved, at det i lovudkastets bemærkninger til overgangsbestemmelsen i § 3, stk. 6, er nævnt, at indehaverne af de gældende tilladelser til ral- og sandsugning efter denne dato vil være omfattet af det nye tilladelsessystem, og at der derfor ikke i lovforslaget er lagt op til en formel opsigelse af de tilladelser, der ikke allerede er opsagt. Justitsministeriet skal i den forbindelse foreslå, at de nævnte bemærkninger tydeliggøres ved følgende tilføjelse:

»Den nye lovmæssige ordning indebærer således, at eksisterende tilladelser bortfalder den 31. december 2006. Nyordningen får derfor reelt virkning som en den 1. januar 1997 meddelt opsigelse med et varsel på 10 år.«

5.2.6. Lovudkastet indeholder i § 20, stk. 3, en særlig bestemmelse, hvorefter den, der søger en tilladelse efter bestemmelsens stk. 1, selv skal forestå (eller afholde udgifterne til) de miljømæssige undersøgelser, der i den anledning skal foretages. Bestemmelsen har følgende ordlyd:

»Stk. 3. Det påhviler ansøgeren at foretage de fornødne undersøgelser og miljømæssige